

ENKÄT TILL KOMMUNER om välfärds- och hälsofrämjande

Främjande av befolkningens välfärd och hälsa samt utveckling av tjänster medför utmaningar för kommunerna särskilt nu när reformen av kommun- och servicestrukturen pågår. Vid de regionbesök med anknytning till hälsofrämjande som social- och hälsovårdsministeriet gjorde i början av 2006 framgick det att t.ex. ledning av hälsofrämjande och samordning av arbetet i olika sektorer i kommunerna är frågor som behöver utvecklas. Kommunlagen från 1995 innehåller bestämmelser om välfärds- och hälsofrämjande. Enligt lagen ska kommunerna sträva efter att främja invånarnas välfärd. I folkhälsolagen, som reviderades 2006, fastställs att kommunerna ska följa hälsotillståndet och faktorer som inverkar på det, beakta hälsoaspekter i alla kommunala verksamheter samt för främjande av hälsan samarbeta med offentliga och privata instanser som är verksamma i kommunen.

Syftet med denna enkät är att utreda praxisen och strategierna inom välfärds- och hälsofrämjande¹ samt hur välfärds- och hälsofrämjandet leds, följs upp och utvärderas i kommunerna. Genom enkäten utreds också hur folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 fungerar och genomförs i kommunerna.

Enkäten sänds till kommundirektören, men det rekommenderas att den besvaras tillsammans med kommunens ledningsgrupp. Av enkätresultaten sammanställs en rapport, som presenterar alla kommuners gemensamma resultat främst som direkta fördelningar och procentuella andelar. Enkät-svaren är anonyma och uppgifter om enskilda kommuner kommer inte att framgå av resultaten. Social- och hälsovårdsministeriet använder enkätresultaten för att omarbeta folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 och Stakes för att fokusera och utveckla arbetet med kommunerna. Därför är det viktigt att kommunerna svarar på denna enkät.

Stakes genomför enkäten tillsammans med Folkhälsodelegationens sektion för den lokala verksamheten. Närmare information fås av projektchef Seija Muurinen på Stakes. Hennes e-postadress är seija.muurinen@stakes.fi och hennes telefonnummer är 040 - 040 71 14.

Vi ber er vänligen besvara bifogade enkät via webbformuläret före 13.4.2007.

Kaija Hartiala
Ordförande
Folkhälsodelegationens sektion
för den lokala verksamheten
Biträdande stadsdirektör, Åbo

Maijaliisa Junnila
Direktör för resultatområdet
Stakes

Tapani Melkas
Direktör
Social- och
hälsovårds-
ministeriet

¹ Med **välfärds- och hälsofrämjande** avses här att öka befolkningens hälsa och funktionsförmåga, förebygga sjukdomar och olycksfall samt minska hälsoskillnaderna mellan befolkningsgrupper. Välfärds- och hälsofrämjandet kan ses som en process som ger individen och samhället bättre möjligheter än tidigare att påverka sin välfärd och hälsa samt de bakgrundsfaktorer som påverkar den.

ENKÄT TILL KOMMUNER om välfärds- och hälsofrämjande

Frågorna rör kommunens verksamhet 2006, om inte annat anges i samband med frågan.

I. BAKGRUND

1) Svarande

Kommundirektör

Kommundirektören tillsammans med kommunens ledningsgrupp

Någon annan, vem/vilka

2) Kommun

*

3) Till vilket län hör kommunen?

4) Kommunens invånarantal

5) Av vem i kommunen kan vi vid behov begära ytterligare information om kommunens välfärds- och hälsofrämjande?

Kontaktpersonens namn

Telefon

E-post

II. KOMMUNENS STRATEGIER OCH VERKSAMHETSPOLITIK FÖR VÄLFÄRDS- OCH HÄLSOFRÄMJANDE

Kvalitetsrekommendation rörande främjande av hälsa utkom på finska (SHM 2006: 19) hösten 2006. I rekommendationen betraktas påverkande av välfärd och hälsa som kommunledningens och olika förvaltningsområdens gemensamma uppgift och ansvar.

6) Har kvalitetsrekommendationen rörande främjande av hälsa behandlats:

	Har inte behandlats	Delats ut för kännedom	Presenterats och diskuterats	Åtgärder diskuterats och beslutats
i kommunens ledningsgrupp	☐	☐	☐	☐
i kommunstyrelsen	☐	☐	☐	☐
i kommunfullmäktiget	☐	☐	☐	☐
i social- och hälsoförvaltn:s l.grupp	☐	☐	☐	☐
i social- och hälsonämnden	☐	☐	☐	☐
i andra nämnder	☐	☐	☐	☐

7) I vilken utsträckning tillämpas följande tidigare publicerade kvalitetetsrekommendationer eller har tillämpats i er kommun?

	Inte alls	I någon mån	Mycket
Kvalitetsrekommendation om vård och tjänster för äldre (SHM 2001:5)	jn	jn	jn
Kvalitetsrekommendation för mentalvårdstjänster (SHM 2001:12)	jn	jn	jn
Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården (SHM 2002:4)	jn	jn	jn
Kvalitetsrekommendation för skolhälsovården (SHM 2004:9)	jn	jn	jn
Kvalitetskriterier för preventivt alkohol- och drog arbete (Stakes 2006)	jn	jn	jn
Kvalitetsrekommendation för boendeservice för handikappade människor (SHM 2003:5)	jn	jn	jn
Kvalitetsrekommendation för hjälpmedelstjänster (SHM 2003:8)	jn	jn	jn

8) Har kommunen:

	Godkänts när?	
	Nej	Ja
En kommunstrategi	jn	jn
En separat välfärdsstrategi	jn	jn

9) Var finns målen för kommunens välfärds- och hälsofrämjande angivna?

	Nej	Ja
I kommunstrategin	jn	jn
I välfärdsstrategin	jn	jn
I kommunens plan för ekonomi och verksamhet 2007	jn	jn
I hälso- och/eller socialförvaltningens verksamhetsplan för 2007	jn	jn
I andra förvaltningsområdets verksamhetsplaner för 2007	jn	jn
I något annat dokument	jn	jn

Vilket annat dokument?

10) Har kommunen strategier för eller program om ett särskilt tema, som flera förvaltningsnämnder utarbetat tillsammans och som godkänts av denna fullmäktigeperiods förtroendemannaförvaltning?

	Nej	Ja
Kost	jn	jn
Motion	jn	jn
Alkohol och andra droger	jn	jn
Psykisk hälsa	jn	jn
Olycksfall	jn	jn
Sexuell hälsa	jn	jn
Miljö	jn	jn
Våld	jn	jn
Säkerhet	jn	jn
Barn och ungdomar	jn	jn
Personer i arbetsför ålder	jn	jn
Äldre personer	jn	jn
Någonting annat	jn	jn

Vad annat?

11) Ingår följande mål för folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 i kommunens verksamhets- och ekonomiplan?

	Nej	Ja
Förbättring av barns välfärd och hälsotillstånd	jn	jm
Minskning av barns otrygghet	jn	jm
Minskning av tobaksrökning bland ungdomar	jn	jm
Ungdomars bruk av alkohol och narkotika är inte mer allmänt än på 1990-talet	jn	jm
Färre dödsfall till följd av olyckor och våld bland unga, vuxna män	jn	jm
Bättre arbets- och funktionsförmåga hos personer i arbetsför ålder	jn	jm
Bättre arbetslivsförhållanden för personer i arbetsför ålder	jn	jm
Bättre funktionsförmåga hos 75-åringar	jn	jm
Befolkningens tillfredsställelse med tillgången på och funktionen av hälso- och sjukvårdstjänster bibehålls åtminstone på den nuvarande nivån	jn	jm
Skillnaderna (t.ex. socioekonomiska) mellan befolknings- gruppernas hälsotillstånd minskar	jn	jm

12) I vilken utsträckning har folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 under den här fullmäktigeperioden stödjat kommunledningens verksamhet inom främjandet av befolkningens välfärd och hälsa?

jn Lite. Motivera:

jn Ganska lite. Motivera:

jn Ganska mycket. Motivera:

jn Mycket. Motivera:

jn Kan inte säga

13) Hur bör folkhälsoprogrammet Hälsa 2015 eller dess mål omarbetas?

Enligt den ändring av folkhälsolagen som trädde i kraft den 1 januari 2006 (14 § 1 a) ska kommunen följa hur kommuninvånarnas hälsotillstånd och de faktorer som inverkar på hälsotillståndet utvecklas i de olika befolkningsgrupperna, sörja för att hälsoaspekter beaktas i alla kommunala verksamheter samt vid främjande av hälsan samarbeta med andra offentliga och privata instanser som är verksamma i kommunen.

14) Har den reviderade folkhälsolagens ändringar behandlats?

A. Kommunen ska följa hur kommuninvånarnas hälsotillstånd och de faktorer som inverkar på hälsotillståndet utvecklas i de olika befolkningsgrupperna

	Har inte behandlats	Delats ut för kännedom	Presenterats och diskuterats	Åtgärder har diskuterats och beslutats
I kommunens ledningsgrupp	jn	jm	jm	jm
I kommunstyrelsen eller -fullmäktiget	jn	jm	jm	jm
I social- och hälsoförvaltningens I.grupp	jn	jm	jm	jm
I social- och hälsonämnden	jn	jm	jm	jm

B. Kommunen ska se till att hälsoaspekter beaktas i alla kommunala verksamheter

	Har inte behandlats	Delats ut för kännedom	Presenterats och diskuterats	Åtgärder har diskuterats och beslutats
I kommunens ledningsgrupp	jn	jn	jn	jn
I kommunstyrelsen eller -fullmäktiget	jn	jn	jn	jn
I social- och hälsoförvaltningens I.grupp	jn	jn	jn	jn
I social- och hälsonämnden	jn	jn	jn	jn

C. Kommunen ska när det gäller främjande av hälsan samarbeta med andra offentliga och privata instanser som är verksamma i kommunen

	Har inte behandlats	Delats ut för kännedom	Presenterats och diskuterats	Åtgärder har diskuterats och beslutats
I kommunens ledningsgrupp	jn	jn	jn	jn
I kommunstyrelsen eller -fullmäktiget	jn	jn	jn	jn
I social- och hälsoförvaltningens I.grupp	jn	jn	jn	jn
I social- och hälsonämnden	jn	jn	jn	jn

III. VÄLFÄRDS- OCH HÄLSOFRÄMJANDETS ORGANISATION, LEDNING, RESURSER OCH SAMARBETE

15) Har en ledningsgrupp för välfärds- och hälsofrämjande inrättats i kommunen?

Nej, gå vidare till fråga 17

Ja

16) Om man i kommunen har inrättat en ledningsgrupp för välfärds- och hälsofrämjande, utgörs den av

kommunens ledningsgrupp

kommunens ledningsgrupp i utvidgad form

en annan ledningsgrupp bestående av olika förvaltningssektors experter

en ledningsgrupp bestående av experter på hälso- och sjukvård

Annan, vilken:

17) Har en arbetsgrupp (utöver ledningsgruppen) för välfärds- och hälsofrämjande, som företräder olika förvaltningsområden och/eller andra instanser, bildats i kommunen?

	Kan inte säga	Nej	Ja
Kommunens egen	jn	jn	jn
Regional/subregional	jn	jn	jn

Om svaret är "nej" eller "kan inte säga", gå vidare till fråga 20.

18) Vilka verksamhetsområdets företrädare ingår i arbetsgruppen för välfärds- och hälsofrämjande?

	Nej	Ja
Centralförvaltningen	☐	☐
Socialförvaltningen	☐	☐
Hälsoförvaltningen	☐	☐
Bildningsförvaltningen	☐	☐
Kultur- och fritidsförvaltningen	☐	☐
Ungdomsförvaltningen	☐	☐
Motionsförvaltningen	☐	☐
Miljöförvaltningen	☐	☐
Tekniska förvaltningen	☐	☐
Aktör i tredje sektorn	☐	☐
Räddningsförvaltningen	☐	☐
Polis	☐	☐
Något annat	☐	☐

Vad annat?

19) Vilket förvaltningsområde samordnar arbetsgruppen för välfärds- och hälsofrämjande?

20) Har man i kommunen utsett separat en planerare eller koordinator för främjande av välfärd och hälsa?

Nej

Ja

21) Hurdana var personalresurserna för främjande av befolkningens välfärd och hälsa samt för de förebyggande tjänsterna i er kommun under 2006?

Mycket dåliga

Ganska dåliga

Ganska bra

Mycket bra

22) Nedan finns påståenden om kommunens verksamhet. Välj det svarsalternativ som ni anser beskriver situationen i kommunen bäst.

	1 Helt av annan åsikt	2	3	4	5 Helt av samma åsikt
Kommunens system för ledning av välfärds- och hälsofrämjande är åskådligt.	jñ	jñ	jñ	jñ	jñ
Målen för kommundirektörens arbete omfattar mål som rör främjande av befolkningens välfärd och hälsa (t.ex. i direktörsavtalet eller i avtalet om personliga mål).	jñ	jñ	jñ	jñ	jñ
Kommunens revisionsnämnd utvärderar om de mål för välfärd och hälsa som fullmäktiget ställt upp har uppnåtts.	jñ	jñ	jñ	jñ	jñ
Kommunens samarbete med den tredje sektorn/organisationer fungerar väl.	jñ	jñ	jñ	jñ	jñ
Kommuninvånarna har goda möjligheter att påverka beslutsfattandet i kommunen även på annat sätt än via förtroendevalda.	jñ	jñ	jñ	jñ	jñ
Hälsoförvaltningen tar ofta initiativ som riktar sig till andra sektorer, så att faktorer som påverkar befolkningens välfärd och hälsa beaktas.	jñ	jñ	jñ	jñ	jñ
Att minska hälsoskillnader syns tillräckligt tydligt som strategisk prioritering i kommunen.	jñ	jñ	jñ	jñ	jñ

23) Hur kan kommunen påverka hälsoskillnader mellan olika befolkningsgrupper?

24) Har man i kommunen använt sig av förhandsbedömning av beslut som påverkar befolkningens hälsa och välfärd (t.ex. genom att bedöma konsekvenserna för människan (IVA), sociala konsekvenser (SVA) eller hälsoeffekter (TVA))?

	Aldrig	Ibland	Regelbundet	
Vid utarbetandet av planer och program, ange vilka planer/program	jñ	jñ	jñ	<input type="text"/>
Vid beredning av beslut (nämnders, styrelsens, fullmäktigets), ange vilka organ	jñ	jñ	jñ	<input type="text"/>
Vid utarbetandet av kommunens strategi	jñ	jñ	jñ	

IV. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV VÄLFÄRDS- OCH HÄLSOFRÄMJANDET

25) Följer man i kommunen systematiskt upp följande förändringar i befolkningens välfärd och hälsotillstånd eller de faktorer som påverkar detta?

	Kan inte säga	Nej	Ja
Prevalens (t.ex. diabetes, demens, psykisk hälsa, sjukdomar i muskuloskeletala systemet, munhälsa)	jñ	jñ	jñ
Hälsosam livsmiljö (t.ex. säkerhet, trivsel)	jñ	jñ	jñ
Levnadsförhållanden (t.ex. utkomst, utbildning, sysselsättning)	jñ	jñ	jñ
Levnadsvanor (t.ex. alkohol och andra droger, motion, kost)	jñ	jñ	jñ
Livskompetens (t.ex. tillfreds med livet, skolframgång, familjevård)	jñ	jñ	jñ
Skillnader mellan olika befolkningsgruppers hälsotillstånd (t.ex. socioekonomisk ställning, utbildning, efter kön osv.)	jñ	jñ	jñ

26) Ger kommunens ledning tillräckligt med information om hälsoskillnaderna mellan de socioekonomiska grupperna (t.ex. utbildning, yrkesställning, inkomster) i kommunbefolkningen?

jn Nej. Motivera:

jn Ja. Motivera:

27) Har man i kommunen utarbetat en välfärdsberättelse/-redogörelse/ett annat dokument om befolkningens välfärd och hälsotillstånd?

jn Nej

jn Nej, är under arbete, färdigt 2007

jn Ja, senaste blev färdigt år

28) Har kommunen välfärdsindikatorer (uppföljningsinstrument och nyckeltal för välfärds- och hälsofrämjande), som kommunfullmäktiget godkänt?

jn Nej

jn Ja

29) I vilken riktning har kommunbefolkningens allmänna hälsotillstånd utvecklats efter 2000?

	Kan inte säga	Tydligt försämrats	Lite försämrats	Oförändrat	Lite förbättrats	Tydligt förbättrats
Barn	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Ungdomar (15–19 år)	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Ungdomar i arbetsför ålder (20–34 år)	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Medelålders (35–64 år)	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Äldre personer (65–74 år)	jn	jn	jn	jn	jn	jn
Äldre personer (75 år och över)	jn	jn	jn	jn	jn	jn

30) Till vem/vilken instans rapporteras uppföljningsuppgifterna om befolkningens välfärd och hälsotillstånd?

	Kan inte säga	Nej	Ja
Nämnder, vilka?	jn	jn	jn <input type="text"/>
Kommunens ledningsgrupp	jn	jn	jn
Kommunstyrelsen	jn	jn	jn
Kommunfullmäktiget	jn	jn	jn
Kommuninvånarna	jn	jn	jn
Någon annan instans	jn	jn	jn

Vilken annan instans?

V. UTBILDNING I OCH INFORMATION OM VÄLFÄRDS- OCH HÄLSOFRÄMJANDE

31) Har utbildning i välfärds- och hälsofrämjande arrangerats i kommunen?
Vad?

	Nej	Ja	
För kommunledningen	☐	☐	<input type="text"/>
För annan tjänstemannaledning	☐	☐	<input type="text"/>
För förtroendevalda	☐	☐	<input type="text"/>
För invånarna	☐	☐	<input type="text"/>

32) Har kommunen under 2006 genomfört systematisk masskommunikation till befolkningen om välfärds- och hälsofrämjande?

Nej

Ja, centrala teman

VI. FRAMTIDEN

33) Vilka utvecklingsutmaningar medför det framtida främjandet av befolkningens välfärd och hälsa i er kommun (ange de viktigaste)?

34) Hurdana visioner/idéer har det lagts fram om det framtida främjandet av befolkningens välfärd och hälsa i er kommun (ange de viktigaste)?

35) Hurdant stöd önskar ni av social- och hälsovårdsministeriet när det gäller främjande av befolkningens välfärd och hälsa i kommunerna?

36) Vad önskar ni av Stakes när det gäller främjande av befolkningens välfärd och hälsa i kommunerna?

TACK FÖR ER MEDVERKAN!